Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2013/2014

GEOGRAFIA
POZIOM ROZSZERZONY

ROZWIĄZANIA ZADAŃ
I SCHEMAT PUNKTOWANIA

MAJ 2014

Zadanie 1. (0–1)

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji	Odczytanie informacji geograficznych przedstawionych na mapie i fotografii (II 1.1)

Poprawna odpowiedź:

Północny wschód

1 p. – za podanie poprawnego kierunku
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 2. (0–1)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie obiektów przedstawionych na mapie (II 1.2)

Poprawna odpowiedź:

Ponor Łykawiec, pole A2

1 p. – za podanie poprawnej nazwy formy i właściwego pola mapy
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 3. (0–2)

Korzystanie z informacji	Selekcjonowanie informacji istotnych dla danego zagadnienia (II 1.3)

Poprawna odpowiedź:

Bolechowicka
Będkowska
Kobylańska
Będkowska

2 p. – za wpisanie poprawne uzupełnienie czterech wierszy
1 p. – za wpisanie poprawne uzupełnienie trzech wierszy
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 4. (0–2)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy przedstawienie charakterystycznych cech wskazanego obszaru (II 3.1.a)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

– dolina ma strome zbocza
– zbocza doliny są zalesione
– w dnie doliny potok przerzuca swoje wody od jednego brzegu do drugiego

2 p. – za podanie trzech poprawnych cech przyrodniczych
1 p. – za podanie dwóch poprawnych cech przyrodniczych
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 5. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość ukształtowania powierzchni Polski i jej budowy geologicznej (I 1.22)

Poprawna odpowiedź: **D**

1 p. – za poprawną odpowiedź
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 6. (0–2)

Korzystanie z informacji	Porównanie obszarów przedstawionych na mapie (II 1.4)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Podobieństwo:
– przyrodnicze: na zboczach obu dolin występują odsłonięcia skalne
– w zagospodarowaniu: w obu dolinach wytyczono szlaki turystyczne

Różnica:
– przyrodnicza: dolina Kobylańska jest krótsza
– w zagospodarowaniu: tylko w dolinie Będkowskiej znajduje się pole namiotowe

1 p. – za przedstawienie dwóch poprawnych podobieństw
1 p. – za przedstawienie dwóch poprawnych różnic
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 7. (0–2)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy wykonanie obliczeń matematyczno-astronomicznych (II 1.f.6.b)

Poprawne rozwiązanie:

$\varphi = 90° - h + 23°26'$
$\varphi = 90° - 63°15' + 23°26' = 50°11'N$
Poprawna odpowiedź: **C**

2 p. – za poprawne obliczenia, poprawny wynik i wskazanie miejsca pomiaru
1 p. – za poprawne obliczenia
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 8. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość genezy i cech skał (I 2.20)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Pochodzenie skały:
Bazalt jest skałą magmową wylewną, a granit magmową głębinową.

Struktura skały:
Bazalt jest skałą skrytokrystaliczną, a granit jawnokrystaliczną.

Zawartość krzemionki:
Bazalt jest skałą ubogą w krzemionkę, a granit bogatą w krzemionkę.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

2 p. – za poprawne porównanie według trzech kryteriów
1 p. – za poprawne porównanie według dwóch kryteriów
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 9. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość przebiegu procesów geologicznych zewnętrznych i ich efektów rzeźbotwórczych, z uwzględnieniem przykładów z obszaru Polski (I 2.17)

Poprawna odpowiedź: *C* – **A** – **B** – **D**

1 p. – za poprawne uszeregowanie form
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 10. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość ukształtowania powierzchni Polski (I 1.22)

Poprawna odpowiedź:

morena czołowa: Wał Trzebnicki, D
sandr: Równina Tucholska, A

2 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy tabeli
1 p. – za poprawne uzupełnienie jednego wiersza tabeli
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 11. (0–2)

a)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość procesów klimatotwórczych (I 2.27)

Poprawna odpowiedź:
pasaty: **C**, **D**
wiatry zachodnie: **B**, **E**

1 p. – za poprawne przyporządkowanie
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Korzystanie z informacji	Na podstawie rysunku oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Obszary okołobiegunowe otrzymują małą ilość promieniowania słonecznego. Silne wychłodzenie podłoża jest przyczyną niskich temperatur powietrza. Wychłodzone powietrze osiada, co prowadzi do powstania układów wysokiego ciśnienia.

1 p. – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające osiadanie wychłodzonego powietrza
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 12. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość współzależności między elementami systemu przyrodniczego Ziemi (I 2.11)

a)

Poprawna odpowiedź: **C**

1 p. – za poprawną odpowiedź
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Poprawna odpowiedź: **B**

1 p. – za poprawną odpowiedź
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 13. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość wielkich form ukształtowania powierzchni lądów i dna oceanów (I 2.21)

Poprawna odpowiedź: **D**, **A**, **E**, **B**

2 p. – za podanie czterech poprawnych odpowiedzi
1 p. – za podanie trzech lub dwóch poprawnych odpowiedzi
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 14. (0–3)

a)

Korzystanie z informacji	Sformułowanie prawidłowości na podstawie źródła informacji geograficznej (II 2.b)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Wraz ze wzrostem szerokości geograficznej zasolenie wody maleje.

1 p. – za sformułowanie właściwej prawidłowości
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Wiadomości i rozumienie	Wyjaśnienie przestrzennego zróżnicowania zasolenia wód morskich i oceanicznych (I 2.32)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

– mała intensywność parowania
– dopływ wody słodkiej z topniejących lodowców

1 p. – za podanie dwóch poprawnych przyczyn
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

c)

Wiadomości i rozumienie	Wyjaśnienie przestrzennego zróżnicowania zasolenia wód morskich i oceanicznych (I 2.32)

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Akwen: Zatoka Perska

Przykład poprawnej odpowiedzi:

– w Zatoce Perskiej, położonej w klimacie zwrotnikowym suchym, opady atmosferyczne są mniejsze niż w Zatoce Gwinejskiej oraz jest wyższe parowanie
– w Zatoce Perskiej, w przeciwieństwie do Zatoki Gwinejskiej, jest utrudniona wymiana wód z otwartym oceanem, co w klimacie suchym sprzyja koncentracji soli w wodzie

1 p. – za wybranie właściwego akwenu i podanie dwóch poprawnych argumentów
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Zadanie 15. (0–1)

Korzystanie z informacji	Na podstawie źródeł informacji oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)

Poprawna odpowiedź: **A**

1 p. – za poprawną odpowiedź
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 16. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość przebiegu procesów geologicznych zewnętrznych i ich efektów rzeźbotwórczych (I 2.17)

a)
Poprawna odpowiedź: **A**, **C**

1 p. – za wybranie dwóch poprawnych form rzeźby
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

b)

Tworzenie informacji	Przedstawienie współzależności w systemie człowiek – środowisko przyrodnicze – gospodarka (III 1.2)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

– orka wzdłuż stoku
– wylesienia stoków wzniesień i zboczy dolin
– eksploatacja surowców na stokach

1 p. – za podanie dwóch poprawnych przykładów działań
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 17. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość czynników wpływających na rozmieszczenie ludności (I 4.2)

a)
Poprawna odpowiedź:

grawitacyjna
świetlna

1 p. – za dwa poprawne przyporządkowania
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Poprawna odpowiedź:

Nowa Ziemia – termiczna, świetlna
Andy – termiczna, grawitacyjna

1 p. – za poprawne przyporządkowania do obu obszarów
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 18. (0–2)

Korzystanie z informacji	Sformułowanie wniosku na podstawie informacji (II 2.b)

a)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

– większość województw ma ujemne saldo migracji
– w większości województw migruje więcej kobiet niż mężczyzn

1 p. – za podanie dwóch poprawnych wniosków
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

– zachwianie struktury płci, gdyż w odpływie ludności dominują kobiety
– ujemne saldo migracji wpływa na zmniejszenie przyrostu rzeczywistego ludności

1 p. – za podanie dwóch poprawnych skutków
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 19. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość rozmieszczenia głównych języków na świecie (I 3.a.4)

Poprawna odpowiedź:

A – hiszpański
B – francuski, portugalski
C – hiszpański

2 p. – za podanie nazw właściwych języków dla trzech tras
1 p. – za podanie nazw właściwych języków dla dwóch tras
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 20. (0–2)

a)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość gałęzi przemysłu w Polsce i na świecie (I 3b.18)

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Poprawna odpowiedź:

węgiel kamienny

1 p. – za poprawną odpowiedź
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość wpływu przemysłu na środowisko geograficzne (I 3b.21)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

– zmiana ukształtowania powierzchni: powstanie wyrobisk i zewnętrznych zwałowisk
– obniżenie zwierciadła wód podziemnych i powstanie leja depresyjnego

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 21. (0–1)

Tworzenie informacji	Scharakteryzowanie problemu istniejącego w środowisku geograficznym (III 3.1)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

– upowszechnianie recyklingu (np. przerabianie makulatury na papier)
– pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł energii

1 p. – za podanie dwóch poprawnych odpowiedzi
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 22. (0–3)

Korzystanie z informacji	Na podstawie źródła informacji oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)

Poprawna odpowiedź:

ropa naftowa: D, 1
rudy uranu: A, 3
węgiel brunatny: C, 2

3 p. – za poprawne uzupełnienie sześciu komórek tabeli
2 p. – za poprawne uzupełnienie pięciu lub czterech komórek tabeli
1 p. – poprawne uzupełnienie trzech lub dwóch komórek tabeli
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 23. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość politycznego zróżnicowania współczesnego świata (I 3.d.1)

a)

Poprawna odpowiedź (jedno z podanych państw na każdym kontynencie):

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

– Ameryka Południowa: Brazylia, Kolumbia

– Afryka: Etiopia, Uganda
– Azja: Wietnam, Indonezja

1 p. – za podanie po jednym poprawnym państwie dla każdego z kontynentów
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość przyrodniczych uwarunkowań rozwoju rolnictwa na świecie (I 3.b.6)

Poprawna odpowiedź: **A**

1 p. – za poprawną odpowiedź
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 24. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość przyrodniczych i pozaprzyrodniczych uwarunkowań rozwoju rolnictwa w Polsce (I 3.b.6)

a)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Niewielka grubość pokrywy śnieżnej sprzyja wymarzaniu roślin.

1 p. – za poprawne uzasadnienie
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

b)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

– utrudnia specjalizację produkcji roślinnej, gdyż niewielkie gospodarstwa są najczęściej samozaopatrzeniowe o zróżnicowanej strukturze upraw
– z powodu mniejszych dochodów w małych gospodarstwach jest ograniczone wykorzystywanie nowoczesnych maszyn

1 p. – za podanie dwóch poprawnych argumentów
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 25. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wybranie najistotniejszych informacji dotyczących chowu zwierząt na świecie (II 1.e.4)

Poprawna odpowiedź:

trzoda chlewna, bydło, owce

1 p. – za poprawną odpowiedź
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 26. (0–2)

Tworzenie informacji	Ocenianie konsekwencji przemian gospodarczych we współczesnym świecie (III 2.4)

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Zaleta:
Jest dochodowy dzięki niskim kosztom jednostkowym produkcji.

Wada:
Złe warunki przebywania zwierząt, np. nadmierne stłoczenie zwierząt (w fermach, chlewniach, oborach).

1 p. – za podanie poprawnej zalety
1 p. – za podanie poprawnej wady
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 27. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wybranie najistotniejszych informacji dotyczących spożycia żywności na świecie (II 1.e.4)

Poprawna odpowiedź:

Stany Zjednoczone
Chiny
Indie
Japonia

2 p. – za wpisanie poprawnych nazw czterech państw
1 p. – za wpisanie poprawnych nazw trzech lub dwóch państw
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 28. (0–1)

Korzystanie z informacji	Na podstawie źródła informacji oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

W krajach słabo rozwiniętych spożycie mięsa na 1 mieszkańca jest mniejsze, gdyż:
– w KSR ceny żywności pochodzenia roślinnego są niższe od cen produktów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego i taka żywność jest dostępniejsza dla ludności
– hodowla zwierząt powoduje, że część zbiorów musi być przeznaczana na paszę – mieszkańcy krajów słabo rozwiniętych, charakteryzujących się deficytem żywności, nie mogą sobie na to pozwolić i ograniczają chów zwierząt

1 p. – za podanie dwóch poprawnych argumentów
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 29. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość cech rozwoju społeczno-gospodarczego państw i regionów świata (I 3.c.4)

Poprawna odpowiedź:
A. 2 B. 1 C. 5 D. 4
2 p. – za cztery poprawne przyporządkowania
1 p. – za trzy, dwa poprawne przyporządkowania
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 30. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wybranie najistotniejszych informacji dotyczących użytkowania gruntów na świecie (II 1.e.4)

Poprawna odpowiedź:

Niemcy, Rosja
Finlandia, Ukraina

2 p. – za podpisanie czterech wykresów nazwami właściwych państw
1 p. – za podpisanie trzech lub dwóch wykresów nazwami właściwych państw
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 31. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość uwarunkowań rozwoju rybołówstwa na świecie (I 3.b.13)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

– zachodzi tam mieszanie się wód zimnego prądu morskiego z wodami o wyższej temperaturze, co dotlenia wody i sprzyja rozwojowi organizmów morskich
– następuje tam wynoszenie ku powierzchni wód głębinowych zawierających substancje odżywcze dla organizmów morskich

1 p. – za poprawne uzasadnienie odnoszące się do przyczyn dużej zasobności łowisk
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Zadanie 32. (0–2)

Tworzenie informacji	Przewidywanie tendencji zmian w środowisku geograficznym (III 2.5)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

– ograniczenie możliwości naturalnego odtwarzania się populacji ryb
– wzrost cen ryb na rynku

2 p. – za podanie dwóch negatywnych skutków
1 p. – za podanie jednego negatywnego skutku
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 33. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość zmian znaczenia poszczególnych rodzajów transportu wraz z rozwojem gospodarczym (I 3.b.27)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Transport kolejowy:
Wraz z rozwojem gospodarczym następuje spadek masy przewożonych towarów, gdyż maleje rola przemysłu ciężkiego oraz tradycyjnego przetwórczego.

Łączność:
Wraz z rozwojem gospodarczym rozwijają się usługi niematerialne, które wymagają przepływu informacji, a nie tradycyjnego transportu.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

1 p. – za poprawne wyjaśnienie zmian dla transportu kolejowego
1 p. – za poprawne wyjaśnienie zmian dla łączności
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanych kryteriów lub brak odpowiedzi

Zadanie 34. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość celów i zasad działania głównych organizacji pozarządowych (I 3.d.4)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Japonia – trzęsienie ziemi lub katastrofalne tsunami
Sudan – wojna domowa

1 p. – za podanie poprawnego wydarzenia dla Japonii i dla Sudanu
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia podanego kryterium lub brak odpowiedzi

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl